

prof. dr. ing. Wilfried J. Bartz, dobitnik Zlatne medalje za tribologiju

Ustanova strojarskih inženjera (Institution of Mechanical Engineers) iz Londona objavila je da je Zlatna medalja za tribologiju u 2001. godini dodijeljena gospodinu Wilfriedu J. Bartzu, istaknutom stručnjaku i sveučilišnom profesoru iz Esslingena-Ostfildern u Njemačkoj.

Ovo najviše svjetsko priznanje za dostignuća na području tribologije, a posebno za velik doprinos u prijenosu tehnološkog znanja o podmazivanju sa znanstvenih institucija industriji, na veliko zadovoljstvo i naših stručnjaka dobio je čovjek koji već dugi niz godina aktivno surađuje s Hrvatskim društvom za goriva i maziva, koji aktivno sudjeluje na našim simpozijima i koji je svojim radovima doprinio kvalitetnoj razini našeg časopisa. Podršku nominaciji profesora Bartz dalo je svojim pismenim obrazloženjima i nekoliko istaknutih članova našeg Društva.

Profesor Bartz rođen je u Zerbstu u Njemačkoj. Diplomirao je 1961. godine na Strojarskom fakultetu u Hannoveru, a 1968. godine je na istom Sveučilištu obranio doktorsku disertaciju. Godine 1981. imenovan je honorarnim profesorom Ministarstva znanosti u saveznoj državi Baden-Württemberg.

Nakon nekoliko godina rada kao inženjer u primjeni u preradi nafte, imenovan je predstojnikom Odjela za podmazivanje i tribologiju u Naftnom istraživačkom institutu u Hannoveru. Tijekom 1976. godine prelazi na Tehničku akademiju u Esslingenu (TAE) gdje je imenovan izvršnim direktorom znanstvenog instituta.

Istovremeno je imenovan i profesorom tribologije na Sveučilištima u Esslingenu, Stuttgartu i Beču. Povremeno je održavao predavanja na sveučilištima u Kini, Vijetnamu, Kubi, Egiptu i bivšem Sovjetskom Savezu.

Kod njega je diplomiralo na području tribologije preko 500 inženjera, a 15 poslijediplomanata je u Njemačkoj i inozemstvu obranilo doktorske radove. Mnogi od njih su bili njegovi suradnici u laboratorijima u Hannoveru i Esslingenu.

Profesor Bartz se posebno bavio ponašanjem nenjutonskih maziva, te je u tu svrhu razradio i uveo poseban postupak za istraživanje maziva kod podmazivanja ležaja i osovina. Sva ta istraživanja dovela su do spoznaje i potvrde da hidrodinamično ili elastohidrodinamično djelovanje nenjutonskih maziva ovisi o takozvanoj "efektivnoj" viskoznosti u području dodira dviju površina.

Vrlo su zanimljivi i rezultati istraživanja koje je obavio na području hipoidnih ulja gdje je dokazao da aditivi imaju tek ograničenu ulogu kod nastajanja pitinga.

Ipak, možda je najveći doprinos profesora Bartz u osnivanju i vođenju preko 50 tečajeva iz podmazivanja i tribologije na Tehničkoj akademiji u Esslingenu. Na tim tečajevima je obrađeno preko 200 predmeta s područja znanosti i struke o ulozi maziva i podmazivanja u primjeni i industriji. Priznat mu je stručni i znanstveni domet na svjetski poznatim bijenalnim međunarodnim savjetovanjima Colloquia Tribology i Esslingen Conferences na kojima se svaki puta prezentira oko 250 referata, a prisustvuje im prosječno 800 znanstvenika i stručnjaka iz preko 40 zemalja.

Kao autor ili koautor profesor Bartz je objavio u međunarodnim stručnim i znanstvenim časopisima preko 300 radova. Napisao je šest knjiga o podmazivanju i tribologiji koje predstavljaju temeljne radove na tom području.

Pored toga, nositelj je više njemačkih i drugih odlikovanja i priznanja koja ga svrstavaju u sam vrh međunarodnih znanstvenika i stručnjaka koji su mnogo doprinijeli tehnici podmazivanja i tribologiji u svim njezinim segmentima.

U ime Uredništva časopisa *Goriva i maziva* pridružujemo se iskrenim čestitkama ovom uvaženom stručnjaku i laureatu Zlatne medalje za tribologiju u 2001. godini.

Marijan Kolombo